Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok XIV Dnia 1 sierpnia 1938 r. Nr 15

Kraków – Warszawa – Lwów – Poznań – Katowice

JEDNOŚĆ

Cena numeru 35 gr

BEZPARTYJNE PISMO PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH

WYCHODZI 1 i 15 KAŻDEGO MIESIĄCA

Pren. kwart. 2·50 zł

Konto czekowe P. K. O. 404,983. Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Krupnicza 16, parter tel. 129-42. Konto czekowe P. K. O. 404,983.

Praworządnością i sprawiedliwością państwa i narody żyją, bezrządem i nienawiścią, państwa i narody upadają.

Treść nru 15:

A jednak coraz nam gorzej. — Doniosłe postulaty pracowników umysłowych. — P. Premier uznaje potrzebę poprawy bytu pracowników państwowych. – Słuszne żądania pracowników samorządowych. — Pracownicy umysłowi domagają się zniesienia podatku specjalnego. — Orzeczenia Najw. Trybunału Administracyjnego w sprawach emerytalnych.

A JEDNAK CORAZ NAM GORZEJ

Mówi się o dnie kryzysu, o wydobywaniu się z opresji, o lepszej koniunkturze, o łatwiejszym dopływie gotówki, o możności „oddechu", a jednak my nie tylko że nie odczuwamy jakiejkolwiek ulgi, ale raczej znaczne pogorszenie dotychczasowej sytuacji, co daje się odczuwać na terenie „Centralnego Okręgu Przemysłowego".

Już sama zapowiedź podjęcia na szeroką skalę prac budowlanych na znacznej przestrzeni kraju, objętej C. O. P. spowodowała niepomierny wzrost cen mieszkań i artykułów pierwszej potrzeby. Przypatrzmy się cyfrom: Przed stworzeniem C. O. P.-u komorne za jednoizbowe mieszkanie nie przekraczało 20 zł. miesięcznie. Obecnie — jak nas z pewnego źródła informują — doszło już do 40 zł., a nawet do 50 zł. Dwupokojowe mieszkanie kosztowało przeciętnie 30 zł. miesięcznie, dziś za takie mieszkanie żądają 100 zł.

To jedna strona medalu. Ale życie urzędnika nie ogranicza się tylko do wynajęcia mieszkania; trzeba żyć, a ceny znowu poszły w górę, oto chleb podrożał o 19%, wędliny o 60%, mąka o 25%, a ziemniaki i mleko skoczyło w cenie o 100%.

Ceny innych artykułów dostosowały się do cen ogólnych i skoczyły w tym samym stosunku procentowym, od 20 do 100%.

Cóż ma w tych warunkach uczynić pracownik państwowy, którego pobory były wymierzone w uncjach aptekarskich. Powiedzmy dokładniej to samo w cyfrach, przyjmując za podstawę kolejarzy, bo to grupa najliczniejsza.

Weźmy dla przykładu 4 najniższe grupy uposażenia w granicach od 100 do 200 zł. brutto. Jak tu wyżyć samemu, a jak z rodziną, zwłaszcza jeśli się ma kilkoro dzieci na utrzymaniu.

Nie pozostaje nic innego jak przymus nędzy i głodu, jeśli o wyżywienie chodzi, a gdzie możność kształcenia dzieci?

Weźmy teraz dla porównania przeciętne zarobki na terenie C. O. P. np. niekwalifikowanych robotników, które wynoszą przeciętnie 140 zł. miesięcznie; rzemieślnik zarabia przeciętnie do 250 zł., monter lub technik wykwalifikowany dochodzi do 600 zł., zaś inżynier zarabia od 500 do 1800 zł. miesięcznie.

I gdzie tu w tych ramach pomieszczą się pracownicy państwowi ze swymi wprost żebraczymi poborami, którzy mają prawo powiedzieć, że „dzieje się nam, mimo poprawy ogólnej, co raz to gorzej" i czy hasło „radości życia" nie jest tu bolesną ironią.

Przedsięwzięcie środków zaradczych jest tu wprost koniecznością chwili!

Do wszystkich Emerytów oraz Wdów o „Fundusz wdzięczności" dla „Jedności"

Kampania o naprawienie krzywd, wyrządzonych emerytom, oraz wdowom i sierotom przez osławiony dekret emerytalny, została szczęśliwie zakończona. Od dnia 1 lipca otrzymujemy zwrot bezprawnie odebranych nam emerytur (1 czwarta).

Wdzięczność należy się z naszej strony tym wszystkim, którzy doprowadzili walkę do zwycięstwa.

Znając stosunki na terenie Krakowa, stwierdzić każdy musi, że w pierwszym rzędzie tutejszy Międzyzwiązkowy Komitet Pracowniczy z Dr Krajewskim na czele i Redakcja „Jedności" przyczynili się walnie do wciągnięcia w tę walkę całego „regionalnego Klubu parlamentarnego", przy pomocy którego osiągnęliśmy zwycięstwo.

Poza wdzięcznością, musimy okazać CZYN, przez poparcie PRASY, w szczególności krakowskiej „JEDNOŚCI", której zasługi i śmiałe artykuły zjednały jej powszechny szacunek i uznanie.

Wzywamy wszystkich emerytów, oraz wdowy na terenie całej Rzeczypospolitej, do złożenia na fundusz prasowy „Jedności" odpowiednich ofiar, przyjmując jako zasadę JEDNORAZOWY DATEK 1 zł. OD KAŻDYCH UZYSKANYCH 10 zł. w dniu 1/7 br.

Datki należy przesyłać pod adresem „Jedności"; najlepiej urządzać wszędzie zbiórki i z wykazem imiennym przesłać czekiem Nr 404983.

Wzywamy Was wszystkich do stworzenia „Funduszu wdzięczności" dla „Jedności".

Emeryci.

Zaszczytny wybór Rektora St. Kutrzeby

Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego i sekretarz Polskiej Akademii Umiejętności obchodził jubileusz swego dorobku naukowego, który godnie uczcił świat nauki polskiej i zagranicznej. Ostatnio Francuska Akademia Nauk Moralnych i Politycznych wybrała 4 członków korespondentów, wśród których jednogłośnie wybrano Rektora Kutrzebę.

Zaznaczamy przy tym, że artykuły tego wielkiego uczonego zamieszczaliśmy na łamach naszego czasopisma „Jedność".

ECHA Z GDYNI.

Doniosłe i ważne postulaty
pracowników umysłowych

W ubiegłym miesiącu br. odbył się w Gdyni kongres pracowników państwowych i samorządowych.

Na kongresie tym wygłoszono kilka ważnych referatów na temat sytuacji materialnej świata pracy, oraz zadań jakie ma on do spełnienia. **Zwrócono szczególną uwagę na trudne położenie materialne pracowników na terenie Gdyni. Uposażenie pracowników w Gdyni w stosunku do drożyzny i odmiennych warunków w mieście portowym jest za niskie. Przyznany ostatnio dodatek 10% pracownikom w Gdyni chociaż nie rozwiązuje sprawy, to jednak przynosi pewną poprawę.**

Obserwując ruch organizacyjny pracowników umysłowych, zauważyć można, iż nie tworzy on jeszcze jednolitej siły, zdolnej do skutecznej obrony praw pracowników, zdobycia odpowiednich warunków pracy, unormowania wielu spraw, usunięcia rzeczy niekorzystnych.

Na kongresie słusznie zwrócono uwagę, iż nie wystarczy mechaniczne łączenie się dla celów materialnych, lecz musi ono mieć również podłoże ideowe.

Pracownicy państwowi jak też i innych kategorii rozumieją, iż nie tworzą zamkniętych zespołów, zaś ich interesy są ściśle związane z interesami szerokich warstw społeczeństwa polskiego.

Toteż organizacje pracowników umysłowych mają również na celu rozwijanie ideowych zadań w pracy społecznej, troskę o potęgę Państwa i jego obronę, troskę o oświatę, kulturę i dobrobyt społeczeństwa.

W pracy zawodowej czy społecznej ważną rolę odgrywa spokojna atmosfera. Poczucie nienaruszalności praw pracowników, poszanowanie ich godności, zapewnienie im bytu i bytu ich rodzin, zabezpieczenie starości, — to warunki spokojnej atmosfery, w której pracownik wolny od trosk pracować może intensywnie i z zapałem.

Dlatego na pierwszy plan kongres wysunął sprawę reformy uposażeniowej. Reforma ta musi jednak zdążać do tego, aby uposażenie pracowników było oparte na jednolitych podstawach prawnych. Nie można kosztem niższych warstw pracowników opłacać nadmiernie wysokimi poborami — wyższych. Rozpiętość najwyższych i najniższych kategorii płac wykazuje stosunek jak 1:60. Zmniejszenie tej anormalnej rozpiętości na korzyść niższych i średnich pracowników jest konieczne.

Dodatki funkcyjne przyznano funkcjonariuszom najlepiej sytuowanym. Są one zbyt wygórowane i winny być zniesione, ewentualnie wydatnie zmniejszone, a uzyskane stąd sumy przeznaczone na fundusz obrony Państwa i rozbudowę szkół (milion dzieci bez szkół).

Pracownik umysłowy obarczony rodziną powinien mieć możność należytego kształcenia i wychowania swych dzieci. Dla ułatwienia mu tego zadania powinny być przywrócone dodatki rodzinne i zwrot opłat szkolnych za dzieci pracowników państwowych w prywatnych szkołach średnich. **Nie wszyscy pracownicy państwowi mają możność posyłać dzieci swe do szkół państwowych (prowincja), nie wszystkie dzieci mogą być przyjęte do szkół państwowych (brak miejsca).**

W dziedzinie awansów zauważono, iż od r. 1931 do 1937 nie było szerszych awansów, ostatnie zaś nie objęły zaległych. Słusznie domagają się pracownicy państwowi przywrócenia automatycznych awansów. Awanse to naturalne i słuszne przesunięcie pracownika po pewnym okresie wysłużonych lat pracy — na wyższy stopień.

Rozszerzono dodatki służbowe i inne, ale dla kategorii na wyższych stanowiskach. Dodatki związane z dzisiejszymi poborami nie są brane pod uwagę przy przechodzeniu na emeryturę, są bowiem skreślane i dotkliwie obniżają uposażenie emerytalne.

Dużą bolączką jest podatek specjalny, który wprowadza stan podwójnego opodatkowania pracowników. Podatek ten powinien być zniesiony. Przemawia za tym przykre położenie materialne pracowników. W ciężkich okresach pracownicy chętnie ponosili wszelkie ciężary (obniżki, pożyczki, opodatkowania), należy im przeto dziś przyjść z pomocą i ulgą.

Poruszono również ważne zagadnienie wolności organizacyj. Organizacje pracowników umysłowych oparte są na zasadach szeroko pojętej demokracji i pewnej wolności. Cele organizacyjne, zawodowe i ideowe są jasne. Organizacje stoją na uboczu od wszelkich ugrupowań politycznych i nie powinny i nie mogą podlegać żadnemu przymusowi i mianowaniu.

Sprawy poruszane na kongresie zostały przedstawione p. Prezesowi Rady Ministrów przez delegację, która w dniu 20 lipca była przyjęta na audiencji.

P. Premier uznaje potrzebę poprawy bytu pracowników państwowych

W dniu 20 lipca br. p. prezes Rady Ministrów gen. Sławoj-Składkowski przyjął na audiencji delegację Międzyzwiązkowego Komitetu Pracowników Państwowych.

Celem audiencji było przedstawienie P. Prezesowi Rady Ministrów aktualnych zagadnień obchodzących pracowników państwowych oraz ich potrzeb. **Na wstępie delegacja imieniem zrzeszonych związków w MKPP. reprezentujących około 200.000 pracowników państwowych, zapewniła premiera o niezłomnej woli ogółu pracowników państwowych oddania wszystkich swych sił i umiejętności służbie dla państwa oraz o gotowości dokonania najwyższego wysiłku dla wzmocnienia obronności państwa.**

Z kolei

ZREFEROWANO P. PREMIEROWI AKTUALNE DEZYDERATY PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH.

Delegacja podkreśliła, że w terenie zdarzają się wypadki wywierania presji indywidualnej lub zbiorowej na pracownikach państwowych, bądź na ich zrzeszeniach w kierunku należenia do takich lub innych organizacji społecznych lub ugrupowań politycznych.

W związku z tym delegacja prosiła P. Premiera, by osobiście zainteresował się takimi sprawami, których załatwienie przekraczać będzie możliwość lokalnych organizacji i które centrala przedstawi Prezydium Rady Ministrów. P. Premier oświadczył, że dla stwierdzenia, czy przedstawione przez centralę wypadki odpowiadają rzeczywistości, wszystkie konkretne fakty, zakomunikowane mu, zostaną z jego polecenia najszczegółowiej zbadane.

Następnie delegacja przedstawiła konieczność zasadniczej reformy obowiązującej ustawy uposażeniowej i podniesienia stopy życiowej pracownika państwowego oraz globalnej sumy, przeznaczonej na uposażenia. Aktualność potrzeby reformy uposażeniowej rysuje się obecnie szczególnie ostro na tle ogólnej sytuacji społecznej i gospodarczej w państwie.

Za najpilniejsze postulaty nie cierpiące zwłoki, ogół pracowników państwowych uznaje realizację postulatu ustanowienia dodatku rodzinnego i zwrotu opłat szkolnych za dzieci pracowników państwowych w średnich szkołach prywatnych. Nie można bowiem uznać za zjawisko normalne faktu, że pracownik państwowy przy dzisiejszym stanie nie może zapewnić swym dzieciom nawet takiego wykształcenia, jakie sam posiada. Koniecznością jest także zmniejszenie rozpiętości w służbie państwowej na rzecz wydatniejszej poprawy płac niższych i średnich. Równocześnie podkreślono, że istotna poprawa nie może być zrealizowana na innej drodze, jak tylko w oparciu o ścisłe i sprecyzowane normy prawne, czyniące zadość zasadzie powszechnego rozdziału ogólnej kwoty, którą państwo może przeznaczyć na uposażenia swoich pracowników i ustawowego zagwarantowania pracownikowi wzrostu jego uposażenia w miarę wzrostu jego kwalifikacji i lat służby.

W odpowiedzi

P. PREMIER OŚWIADCZYŁ, ŻE CAŁKOWICIE UZNAJE POTRZEBĘ POPRAWY BYTU PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH,

zwłaszcza niższych i średnich grup, przede wszystkim w celu umożliwienia im spokojnej i wydajnej pracy.

Państwo nowoczesne musi mieć jednak administrację opartą na urzędnikach pełnych inicjatywy — z czym trudno pogodzić oparcie indywidualnej poprawy bytu tylko na zasadzie szczeblowania. Dlatego celowe jest wynagradzanie i awansowanie urzędnika w zależności od wyników jego pracy. Natomiast zasada awansowania pracowników nie może być i nie jest ograniczona tylko do stanowisk wyższych, lecz musi mieć charakter powszechny i uwzględniać przede wszystkim szerokie rzesze pracownicze, aby umożliwić im warunki normalnego rozwoju tak pod względem podwyżki płac, jak i powoływania na wyższe stanowiska. Premier zasadniczo uznał słuszność postulatu przywrócenia dodatków rodzinnych oraz zwrotu opłat szkolnych za naukę dzieci pracowników państwowych w szkołach prywatnych i zapowiedział podjęcie co do tego przygotowawczych prac badawczych.

Niektóre dzienniki komentując wyniki audiencji delegacji pracowników państwowych u P. Premiera podnoszą, że właściwie P. Premier uznał w pełni wszystkie postulaty organizacji pracowniczych. Chodzi tylko o ich realizację. **Dotąd pełno było zapewnień ze strony miarodajnej pod adresem urzędników. Ale niestety zapewnień dotąd nie zrealizowano. Może się to teraz zmieni.**

Słuszne żądania
pracowników samorządowych

Rozporządzeniem Prezydenta R. P. z 30/12 1924 r. uposażenia pracowników samorządowych zostały dostosowane do uposażeń funkcjonariuszów państwowych.

Zrównanie płac nie było równomierne. **Gdy chodziło o obniżki, zrównanie płac było bardzo przestrzegane, gdy chodziło o pewną poprawę bytu — było pomijane.**

Gdy dla zachowania równowagi budżetowej państwa redukowano uposażenia funkcjonariuszów państwowych, stosowano również te redukcje do pracowników samorządowych, chociaż ci nie pobierali uposażeń ze skarbu państwa, lecz z funduszów samorządowych, które nie miały wpływu na budżet państwa.

Poza kilkakrotnymi obniżkami uposażeń pracownikom samorządowym

cofnięto im t. zw. dodatek komunalny.

Dodatek ten był ekwiwalentem za te świadczenia w naturze z jakich korzystają funkcjonariusze państwowi (jak zniżki kolejowe, zwrot opłat szkolnych, zniżki w uzdrowiskach), a które nie przysługują pracownikom samorządowym.

Cofnięcie dodatku komunalnego, który jest przewidziany w rozporządzeniach o uposażeniach pracowników samorządowych nastąpiło poza normalnymi redukcjami uposażeń i obniżyło dotkliwie już i tak zredukowane uposażenia.

Ustawą z r. 1931 zawieszono przepisy o automatycznym awansie funkcjonariuszów państwowych i zastosowano to również do pracowników samorządowych.

Gdy w r. 1933 wprowadzono nowy system uposażenia funkcjonariuszów państwowych, to przepisów tych nie zastosowano do pracowników samorządowych i przepisy ustawy z r. 1931 dalej ich obowiązują.

Na podstawie uchwały organów kolegialnych związków samorządowych mogą być przyznane pracownikom wyższe szczeble w poszczególnych grupach — tak rozstrzygnął Sąd Najwyższy spór sądowy na tym tle.

U funkcjonariuszy państwowych rokrocznie widzimy awanse, w samorządzie zaś starania pracowników o poprawę ich bytu nie odnoszą skutku.

Ogół pracowników samorządowych świadczył w każdej potrzebie państwowej nie tylko przez przymusowe obniżki ale i dobrowolnymi ofiarami. Toteż gdy chodzi o poprawę jego materialnych warunków, może on żądać tego, co w ramach przepisów uposażeniowych da się wykonać.

Sprawa przyznania pracownikom samorządowym dodatku komunalnego i wyższego szczebla uposażenia jest jasna i nie powinna natrafiać na przeszkody.

Centralne władze nadzorcze winny wydać władzom I i II instancji zarządzenie niekrępowania samorządów w tym kierunku.

Przywrócenie dodatków komunalnych i posunięcia na wyższe szczeble poprawią częściowo położenie materialne samorządowców.

Brak ustawodawstwa pracowniczego dla samorządu stanowi dużą przeszkodę do normowania stosunków z pracownikami.

Sprawą samorządowych pracowników zainteresował się Sejm. Dnia 7 lipca uchwalono w sejmie rezolucję wzywającą Rząd do wniesienia projektu ustawy pracowników samorządowych na najbliższą sesję.

Prezydium Zrzeszeń Związków pracowników samorządowych R. P. odbyło szereg konferencyj w Ministerstwie S. W. w sprawach które poruszamy.

Sądzimy iż uregulowanie najważniejszych i najpilniejszych spraw znajdzie zrozumienie i poparcie u czynników Rządu.

Podwyższenie poborów w Rumunii

Zob. Życie urzędnicze Nr 12/13.

Rada Ministrów uchwałą z dnia 25 listopada 1937 r. restytuowała od dnia 1 grudnia 1937 r. pobory funkcjonariuszów państwowych w wysokości przewidzianej w budżecie na rok 1932. Decyzja ta pociąga za sobą zniesienie poprzednio wprowadzonej redukcji poborów w granicach od 10 do 12%. Pobory obecnie zostały podniesione o 6%, z zastrzeżeniem, że nie mogą one przekraczać wysokości poborów z 1932 r.

Urzędnicy we Włoszech

We Włoszech przyjęcie do służby państwowej uwarunkowane jest od 1932 r. przynależnością kandydata do partii faszystowskiej. Jednak w przysiędze służbowej urzędnika nie ma wzmianki o faszyźmie. Tekst powyższej przysięgi jest następujący: „Przysięgam, że dochowam wierności Królowi; że będę rzetelnie przestrzegał ustaw państwowych: że będę pilnie i gorliwie wypełniał wszelkie obowiązki mego urzędu dla dobra powszechnego i w interesie administracji, strzegąc sumiennie tajemnicy urzędowej i przystosowując każde moje zachowanie prywatne do godności urzędu. Przysięgam, że nie będę należał, ani wstępował do żadnego związku ani partii, której działalność nie da się pogodzić z obowiązkami mego urzędu. Przysięgam, że będę spełniał me obowiązki, mając na oku cel nierozłącznego dobra Króla i Ojczyzny".

Związek urzędnika z partią faszystowską polega przede wszystkim na zależności osobistej zarówno z powodu należenia do partii, jak i wskutek podporządkowania partii wszelkich organizacyj urzędniczych. „Assoziazioni" urzędnicze odgrywają we Włoszech taką rolę, jak organizacje pracowników prywatnych we włoskim ustroju korporacyjnym, tj. służą celom kulturalnym i pomocy materialnej.

Podstawowe przepisy o służbie państwowej są zawarte w dwóch dekretach królewskich z 1923 r., jednym z 11 listopada i drugim z 30 grudnia. Związek urzędnika z państwem według dekretu z 30 grudnia 1923 r. wyraża się nie tylko przez umowę ekonomiczną, ale także przez etyczny stosunek wierności.

Urzędnik powinien być sumiennym stróżem ładu ustrojowego i nie przeciwstawiać mu żadnych tajnych zastrzeżeń. Urzędnicy niższych stopni podlegają co roku kwalifikacji, która przewiduje pięć stopni: znakomity, bardzo dobry, dobry, mierny, zły; przeciw opinii przełożonego przysługuje odwołanie do rady administracyjnej, istniejącej przy każdej władzy.

Kwalifikacja stanowi podstawę do awansu; jeśli jest zła w ciągu dwóch lat, uzasadnia wydalenie ze służby. Przy awansach miarodajne są nadto: wartość pracy i czas służby.

Urzędnicy są podzieleni, zależnie od posiadanego stopnia wykształcenia, na trzy klasy A, B i C, każda z nich zaś rozpada się na 11—13 stopni.

Emerytury w Niemczech

Podstawą wymiaru zaopatrzenia emerytalnego według nowej niemieckiej pragmatyki urzędniczej jest nie tylko zasadnicze uposażenie, jakie urzędnik otrzymywał przed przeniesieniem go w stan spoczynku, lecz także dodatek mieszkaniowy oraz niektóre inne dodatki zawarte w przepisach uposażeniowych. Do wysługi lat wlicza się czas służby od dnia nominacji urzędnika aż do chwili przeniesienia go w stan spoczynku. Jednak na wymiar zaopatrzenia emerytalnego nie wpływa okres przepracowany przed ukończeniem 27 roku życia. Wyjątkowo wlicza się do wysługi lat czas przebyty w wojsku lub niewoli w ciągu wojny, chociażby dotyczyło to okresu przed ukończeniem 27 roku życia.

Prawo do zaopatrzenia emerytalnego nabywa urzędnik niemiecki z chwilą przeniesienia go w stan spoczynku, normalnie po ukończeniu 65 roku życia. Jednak na własną prośbę urzędnika, przeniesienie w stan spoczynku następuje już z chwilą ukończenia przezeń 62 roku życia. Urzędnik może być zemerytowany bez względu na wiek: a) ze względów politycznych lub rasowych, b) ze względu na niezdolność do pracy oraz c) po 5 latach pozostawania w stanie nieczynnym, względnie przed upływem okresu 5 letniego w każdej chwili na własną prośbę.

Wysokość zaopatrzenia emerytalnego oblicza się w następujący sposób. Najniższe zaopatrzenie emerytalne wynosi 35% uposażenia w czynnej służbie i ma do niego prawo każdy urzędnik z chwilą ukończenia 27 lat życia bez względu na okres czasu rzeczywiście przepracowany w służbie państwowej. Z ukończeniem przez urzędnika 27 roku życia należne mu zaopatrzenie emerytalne zaczyna wzrastać aż do 80% uposażenia w czynnej służbie. Zaopatrzenie emerytalne urzędników niższych wzrasta przez pierwszych piętnaście lat o 2%, później o 1%. Wzrost zaopatrzenia urzędników średnich i wyższych odbywa się nieco inaczej, mianowicie dla pierwszych dopiero od chwili ukończenia 29, a dla drugich 30 roku życia.

W Niemczech wzrost zaopatrzenia emerytalnego następuje wolniej, niż u nas (2% lub 1% rocznie, gdy u nas 3%) i nie może przekroczyć 80% uposażenia w służbie czynnej (u nas 100%), ale za to różnicę tę wyrównuje przepis niemiecki biorący za podstawę wymiaru zaopatrzenia emerytalnego nie tylko, jak u nas, zasadnicze uposażenie w służbie czynnej, lecz także dodatki do tego uposażenia, jak np. mieszkaniowy itd.

ORZECZENIE SĄDU NAJWYŻSZEGO W SPRAWIE URLOPU.

W Sądzie Najwyższym znalazła się aktualna kwestia: **Czy pracownikowi w okresie wypowiedzenia może być wyznaczony urlop?**

Obrona praw pracownika w skardze kasacyjnej twierdziła, iż wszelkie zrzeczenie się przez pracownika uprawnień ustawowych jest nieważne, a zatem **oświadczenia firmy, iż pracownik zrzekł się pretensji z tytułu urlopu, są pozbawione znaczenia.**

Sąd Najwyższy uznał, iż **argument ten nie jest słuszny. Firma zgodziła się na wyzyskanie urlopu przez pracownika w okresie wypowiedzenia mu posady — i zdaniem sądu — o ile pracodawca nie może żądać tego od pracownika, to za zgodą pracownika urlop może być wykorzystany w okresie wypowiedzenia.**

ZAWIADOMIENIE!

Prosimy o wpłatę prenumeraty oraz zaległości (wynoszących ponad 20 tys. zł.)

Prenumerata kwartalna wynosi 2 złote 50 groszy

półroczna 5 złotych — całoroczna 10 złotych.

Zgłoszenia nowych prenumeratorów prosimy przesyłać: KRAKÓW, KRUPNICZA 16.
ADMINISTRACJA

Pracownicy umysłowi domagają się zniesienia podatku specjalnego

Gdy przed kilku laty konieczność doprowadzenia do równowagi budżetu państwowego wymagała wyszukania źródeł natychmiast działających i skutecznych w rezultaty skierowano się na drogę podatków. Jednym bowiem z takich niezawodnych środków, wnoszących natychmiast dochody był ustanowiony podatek specjalny nałożony na wszystkich pobierających uposażenia lub zaopatrzenia ze Skarbu Państwa, a więc na pracowników państwowych, pracowników państwowych przedsiębiorstw, monopoli, zakładów i instytucyj, pracowników samorządowych i innych.

Podatek ten miał obowiązywać do końca r. 1937. Projekt ustawy skarbowej upoważnił jednak Ministra Skarbu do przedłużenia tego podatku, o ile konieczność równowagi budżetowej będzie wymagała. Na tej podstawie pobieranie tego podatku przedłużono.

Nie wszystkie jednak instytucje pobierają w dalszym ciągu od swych pracowników podatek specjalny.

Pracownicy niektórych instytucji i urzędów otrzymują specjalne dodatki, zapomogi czy też nawet formalne zwroty kwot potrąconych im z uposażeń tytułem podatku specjalnego.

Po pewnym czasie podatek specjalny zniosły Państwowy Monopol Spirytusowy, Tytoniowy i Solny, Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, niektóre samorządy gminne, które nie wykazują deficytów, a Ubezpieczalnia Społeczna w Krakowie nie tylko podatek ten zniosła, lecz zwróciła pracownikom potrącone kwoty.

W ślad za niektórymi przedsiębiorstwami publicznymi poszły samorządy miejskie, które przyznają swym pracownikom dodatki na wyrównanie potrąceń podatkowych. Ostatnio w Wilnie i w Warszawie przyznano zwrot podatku specjalnego wszystkim pracownikom administracji i przedsiębiorstw miejskich a nawet emerytom samorządowym.

Pobór podatku specjalnego od niektórych kategorii pracowników został przerzucony na pracodawców i przekazywany jest do Skarbu Państwa z budżetu i funduszów zakładów i instytucyj.

Te zarządzenia wskazują, iż władze odnośnych instytucji i urzędów zrozumiały położenie pracowników obciążonych licznymi potrąceniami podatkowymi i starają się przyjść im z pomocą zwalniając od ciężarów uszczuplających ich budżety domowe.

Podatek specjalny najsilniej dotknął szeregi emerytów i wdów, którym po kilkakrotnych skreśleniach i opodatkowaniach obniżono uposażenia emerytalne do 50% i niżej.

Obniżenie podatku specjalnego o 3% nie zmieniło na lepsze położenia pracowników niższych i średnich, szczególnie u pracowników obarczonych liczną rodziną.

Dla poprawy bytu materialnego pracowników państwowych i innych kategorii jak też emerytów podatek specjalny powinien być zupełnie zniesiony.

Że podatek specjalny jest dużym obciążeniem pracowników umysłowych państwowych, samorządowych, przedsiębiorstw państwowych i innych kategorii, świadczą o tym stałe domagania się świata pracy o jego uchylenie.

Orzeczenia Najw. Trybunału Admin. w sprawach emerytalnych

W Najwyższym Trybunale Administracyjnym zapadły dwa wyroki w zasadniczych kwestiach emerytalnych. Wyroki odnoszą się do odzyskania praw utraconych wskutek skazania sądowego oraz policzalności do wysługi emerytalnej okresów czynnej działalności niepodległościowej.

Sprawa pierwsza przedstawia się w sposób następujący: Pracownika kolejowego I. S. skazano sądownie w roku 1921 na więzienie z utratą praw publicznych. W konsekwencji tego skazania wydalono go ze służby w PKP. bez prawa emerytury. Po 10 latach od odbycia kary na wniosek zainteresowanego sąd wykreślił p. I. S. z rejestrów karnych i zatarł skutki skazania. Władze kolejowe natomiast odmówiły b. pracownikowi przyznania praw emerytalnych wobec braku odpowiednich w tej mierze przepisów. Sprawa oparła się o Najwyższy Trybunał, który orzekł (L. Rej. 4. 103/36), że powrót skazanego do uczciwego życia, na podstawie czego nastąpiło zatarcie przez sąd skazania, uprawnia również b. pracownika państwowego do otrzymania zaopatrzenia emerytalnego, do którego pracownik utracił prawo wskutek skazania sądowego. Przez zatarcie skazania odzyskuje się utracone przez to skazanie prawo.

Drugi z wyroków (L. Rej. 6.013/35) ustala **kto jest miarodajny do kwalifikowania działalności, zmierzającej do odzyskania niepodległości państwa polskiego.** Ministerstwo Skarbu odmówiło urzędnikowi państwowemu p. S. O. zaliczenia do wysługi emerytalnej jako okresów działalności niepodległościowej okresu należenia do Organizacji Młodzieży Narodowej Szkół Średnich a potem Szkół Wyższych, do Zw. Młodzieży Polskiej oraz do organizacji „Zjednoczenie". Za udział w wymienionych stowarzyszeniach urzędnik uzyskał odznaczenie medalem niepodległości. Ministerstwo Skarbu, jak wspomnieliśmy, nie dopatrzyło się w działalności p. S. O. czynnej pracy niepodległościowej, zaliczalnej do wysługi emerytalnej.

Trybunał Administracyjny orzekł, że Komisja Kwalifikacyjna przy Min. Skarbu nie ma uprawnienia do dyskwalifikowania działalności, uznanej za niepodległościową przez nadanie odznaczenia krzyża lub medalu niepodległości o ile do zaliczenia do emerytury zgłoszono tę samą działalność, za którą nastąpiło odznaczenie. Komisja Kwalifikacyjna może jedynie ustalić ściśle czas tej działalności, który ma być zaliczony do wysługi emerytalnej, natomiast nie może kwestionować charakteru samej działalności uznanej już przez odznaczenie za zmierzającą do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego.

Narady nad ubezpieczeniami społecznymi

Niedawno odbyło się w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w obecności min. opieki społecznej Mariana Zyndram-Kościałkowskiego — posiedzenie komisaryczne pod przewodnictwem komisarza Zakładu Ubezpieczeń Społecznych gen. dr St. Hubickiego.

Po zagajeniu obrad przez komisarza Hubickiego **dłuższe przemówienie wygłosił min. Kościałkowski, nakreślając zasadnicze wytyczne, według których kształtować się mają stosunki między Ministerstwem Opieki Społecznej jako władzą nadzorczą a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Minister realizując stopniowo intencję ustawy o ubezpieczeniu społecznym, uzupełnionej późniejszymi aktami ustawodawczymi, oczekuje od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pozytywnych wyników samodzielnej działalności na polu administrowania ubezpieczeniami społecznymi oraz pełnej odpowiedzialności za sprawne funkcjonowanie zarówno samego zakładu, jak i Ubezpieczalni Społecznych.**

Zakład Ubezpieczeń Społecznych — jako centralna instytucja ubezpieczeń społecznych w państwie — przejawiać winien jak najszerszą inicjatywę nie tylko w sprawach organizacyjno-administracyjnych, ale również w zakresie ewentualnych zmian istniejących przepisów ustawowych. Zwłaszcza w tej dziedzinie wszelkie wnioski i postulaty pochodzące od instytucji stykającej się bezpośrednio z warstwami społecznymi, dla których dobra działają ubezpieczenia — przedstawiać będą zawsze duży praktyczny i życiowy walor.

Minister podkreślił z naciskiem, że NAJPOWAŻNIEJSZYM ZADANIEM ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH NA NAJBLIŻSZY OKRES JEST USPRAWNIENIE TECHNICZNE APARATU UBEZPIECZENIOWEGO, tak, aby zyskał on sobie uznanie zainteresowanych, przede wszystkim zaś samych ubezpieczonych.

Wskazując na konsekwentnie rozwijaną od dwóch lat współpracę z czynnikami społecznymi — min. Kościałkowski zaznaczył, **że przyszły samorząd w instytucjach ubezpieczeń społecznych reprezentujący wszystkie zainteresowane czynniki społeczne, skupione w organizacjach zarówno ubezpieczeniowych jak i pracodawców, musi mieć warunki, które zapewnią mu pozytywne i rzeczowe działanie.**

Stanowisko zajęte przez ministra w sprawie stosunku Ministerstwa, jako władzy nadzorczej — do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zostało przyjęte z uznaniem przez przedstawicieli komisji rewizyjnej, reprezentujących czynnik społeczny w Z. U. S.

Komisarz Z. U. S. gen. St. Hubicki powziął decyzję przyjmującą w zasadzie wytyczne do umów z lekarzami ustalone ostatnio na wspólnych konferencjach kierownictwa ubezpieczeń społecznych z przedstawicielami organizacji zawodowych lekarskich. **W pracach nad realizacją tych wytycznych, które — jak wiadomo — przewidują poprawę pracy lekarzy — nadal obowiązuje kardynalna zasada nie zmniejszania w żadnym wypadku świadczeń dla ubezpieczonych oraz utrzymania równowagi finansowej Ubezpieczalni Społecznych.**

Czego żądają emeryci w Wieliczce

Zebrani 9 lipca br. Emeryci Koła w Zw. Polskich Emerytów w Wieliczce uchwalili zwrócić się do Zw. Zrzeszeń Emerytów w Warszawie z żądaniem następującym:

Prosimy Zarząd Główny o dołożenie wszelkich starań, 1) by zniesiono nałożoną nam opłatę nadzwyczajną w wysokości 4% od ogólnych poborów i to już od najbliższego roku budżetowego,

2) by zaprzestano ściągania nam na rzecz funduszu emerytalnego 8% i wypłacano nam pełne 100% emerytury,

3) by przywrócono emerytom tak zwanym zaborczym pobory w wysokości 100%,

4) by wobec stałej poprawy koniunktury zniesiono opłatę podatku specjalnego — tak uciążliwego dla pracowników i emerytów państwowych.

Zwracamy się do Zarządu Głównego o czuwanie, ażeby projekt nowej ustawy emerytalnej nie był krzywdzący dla obecnych emerytów, oraz o dołożenie starań, ażeby podatek dochodowy zniżony został do wymiaru pierwotnego.

Walne zgromadzenie Koła Emerytów uchwaliło jednogłośnie złożyć pp. posłom, którzy przez cały czas bronili naszych praw — serdeczne podziękowanie a mianowicie: ks. infułatowi Lubelskiemu, dr Jahodzie-Żółtowskiemu, Pochmarskiemu, Jasińskiemu, prof. Ostafinowi, generałowi Żeligowskiemu i Starzakowi.

NASI PRZYJACIELE

Na fundusz prasowy „Jedności" (wdzięczności) w dalszym ciągu składają:

Prof. Wojciech Moroń w Drohobyczu 1 zł, Franciszek Minor w Dąbrowie Tarnowskiej 1 zł, Marcin Oczko w Dziedzicach 3 zł, Michał Salwierz w Woli Zdakowskiej 1 zł, Karolina Sikora w Gawłuszowicach 1 zł, Karol Piechaczek w Katowicach 1 zł 50 gr, Ludwik Fortuna w Krakowie 1 zł, Józef Miszke w Krakowie 2 zł, Włodzimierz Obertyński w Krakowie 2 zł, Natalia Schmalzbachowa w Krakowie 2 zł, Stanisław Dobrowolski w Krzeszowicach 3 zł, Maria Migocka w Kutach 3 zł, Antoni Horodyński w Kutach 2 zł, Karol Madej w Wiśniczu Nowym 2 zł, Zofia Pietrzycka w Ciężkowicach 2 zł, Jan Nechay w Andrychowie 3 zł, Józef Cieplik w Krakowie 2 zł, Mieczysław Kulikowski w Krakowie 3 zł, Włodzimierz Kozankiewicz w Brzeżanach 1 zł, Daniel Wołos w Chrzanowie 50 gr, Edward Galik w Krakowie 1 zł, Mgr Włodzimierz Łodyński w Krakowie 1 zł, Stanisław Trzos w Krakowie 1 zł, Dyr. Jan Górka w Krakowie 2 zł, Andrzej Stasik w Ropczycach 50 gr, Związek Emerytów Kolejowych Wdów i Sierót w Wieliczce 1 zł.

Wydawca: Za Związek Zrzeszeń Pracowników Publ. Wojew. Krakowskiego: Dr Józef Krajewski. Redaktor odp.: Mieczysław Babiński.
Drukarnia Przemysłowa w Krakowie, ul. J. Sarego 7, tel. 105-10, pod zarządem Stanisława Bierowskiego.